

Utkast til tiltaksplan for Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei villreinområder

Villreinmøte i Valle, 5. februar 2024

Ingunn Løvdal

Miljøverndirektør, Statsforvalteren i Agder

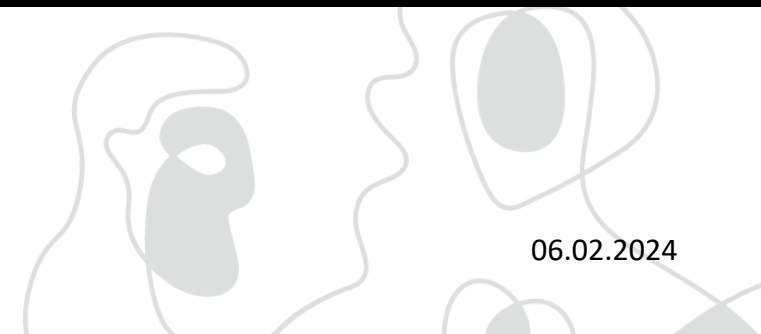

Foto: Jarle Lunde

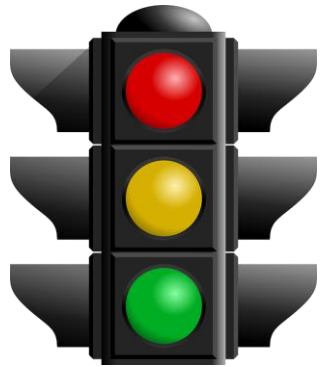
Statsforvalteren i Agder

06.02.2024

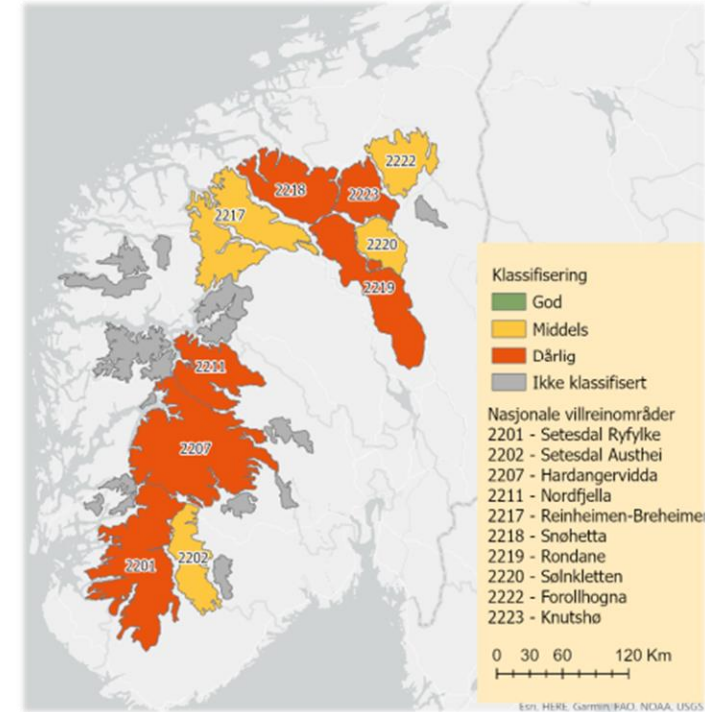
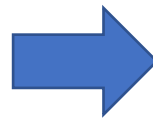

Kvalitetsnorm for villrein

- Fastsatt ved Kgl.res.23.06.2020

Klassifisering (vår 2022)

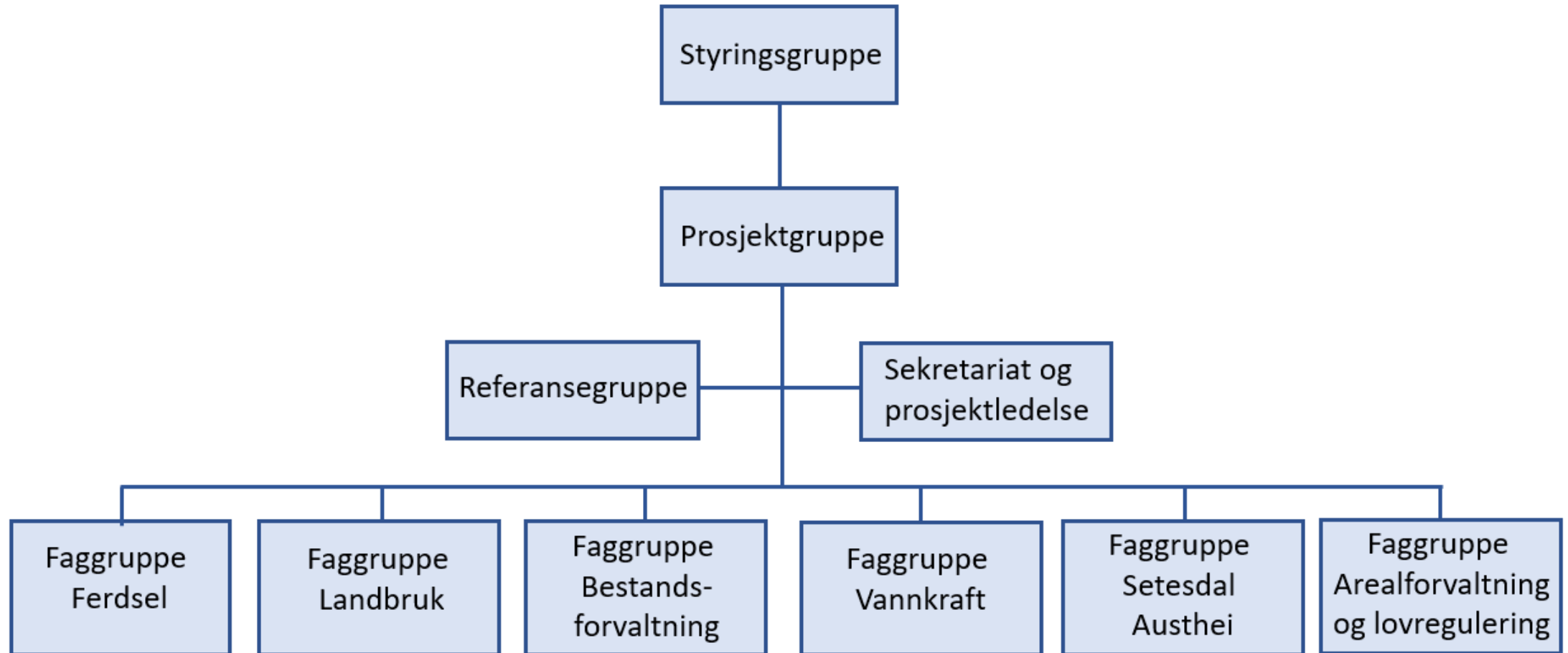

Utkast til tiltaksplaner

- Oppdrag fra Miljødirektoratet - 2.11.2022
- Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei: Statsforvalteren i Agder - ledet arbeidet Norsk Villreinsenter Sør -sekretariat
- Overlevert Miljødirektoratet 1.12.2023

ORGANISERING

Styringsgruppe

Leder - Ingunn Løvdal
(Miljøverndirektør,
Statsforvalteren i Agder)

Tore Haugum
(Landbruksdirektør,
Statsforvalteren i Agder)

Marit S. Bendixen
(Miljøverndirektør,
Statsforvalteren i Rogaland)

Anfinn Rosnes
(Ass. Landbruksdirektør,
Statsforvalteren i Rogaland)

Peter Köller
(Daglig leder Villreinsenteret Sør)

Leveransen

- Rapport med beskrivelse av
  - Kunnskapsgrunnlag og utfordringsbilde
  - Metode og organisering
  - Resultater og anbefalinger til tiltak
- Tiltakspakker - inndelt geografisk eller tematisk
  - Prioritet 1
  - Prioritet 2
  - Trinn 2 (etter evaluering av trinn 1 og 2)
- Vedlegg:
  - Datablad som beskriver hvert tiltak
  - Faggruppenes leveranser
  - Alle innspill til arbeidet

Foto: Norsk Villreinsenter

Foto: Jarle Lunde

Utkast oversendt Miljødirektoratet 1 desember 2023

Informasjon og dokumenter tilgjengelig på våre nettsider:

[Tiltaksplan for villrein | Statsforvalteren i Agder](#)

[Utkast til Tiltaksplan for Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke villreinområder | Statsforvalteren i Agder](#)

Videre prosess

- Planene ligger i Klima- og miljødepartementet
- Stortingsmelding - 2024
- Høring – 2024 (vedtak – mulig 2025)
- Noen tiltak er igangsatt
- Ønskelig at pågående arbeid med tiltak fortsetter

Agder > Miljø og klima > Villreivilting > Tiltaksplan for villrein > Utkast til Tiltaksplan for Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke villreinområder

Utkast til Tiltaksplan for Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke villreinområder

Utkast til tiltaksplan for Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke villreinområder er ferdig. Planutkastet er nå oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Publisert 01.12.2023

Statsforvalteren i Agder ble i november 2022 gitt i oppdrag av Miljødirektoratet å lede arbeidet med å utarbeide en faglig grunnlag til tiltaksplan for å bedre levevilkårene for villreinen i Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei. Norsk villreinsenter sør har vært samarbeidspartner for arbeidet. Utkast til tiltaksplan er nå oversendt Miljødirektoratet. Planutkastet kan leses med til høyre på denne siden (av tekniske grunner vil vedleggene til plansakene bli publisert i løpet av kvelden).

Det er innregningen som har bestemt at det skal lages tiltaksplaner for flere av villreinområdene i Norge. Bakgrunnen er akkurat nå oppgavene nå lyser rødt for disse områdene. Arbeidet med tiltaksplaner er en del av kvalitetskontrollen for villreinsituasjonen. Les mer om på [villreinsituasjonen](#).

Mer om bakgrunn for oppdrag og prosjektet, kan dere finne her: [Tiltaksplan for villrein | Statsforvalteren i Agder](#)

Miljødirektoratet vil overvåke planen med store råd og vurderinger til Klima- og miljødepartementet, Klima- og miljødepartementet skal så sende tiltaksplanen ut på en offentlig høring. Alle som ønsker det, kan dermed uttale seg til de foreslåtte tiltakene.

Tiltaksplanen som utarbeides spes. også i samarbeid med en stortingsmelding om villrein som Klima- og miljødepartementet arbeider med.

A Kontaktpersoner

[Leif Arne Lunde](#)
 TF: 37 61 72 12 / 37 61 10 93

[Therese Randberg Sandness](#)
 TF: 37 61 72 14

B Dokumenter

[Utkast til tiltaksplan for Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei.pdf](#)

[Vedlegg 10.1 - Symbolskulturen, Tiltaksplan for Setesdal Austhei.pdf](#)

[10.1 Sammenheng mellom utfordringene i Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke, Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke.pdf](#)

[Vedlegg 10.2 - Datakoll: utfyllende informasjon for hver villrein - Tiltaksplan for Setesdal Austhei.pdf](#)

[Vedlegg 10.3 - Utvalgte uttalelser fra innkomne tilbakemeldinger.pdf](#)

[Tiltaksplan for Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei.pdf](#)

Tiltakspakke 1: Blåsjøområdet

Tiltakspakke 2: Sørrområde Setesdal Ryfylke

Tiltakspakke 3: Hovden mot Suldal (vest), Vatnedalen (sør) og
Haukelifjell (nord)

Tiltakspakke 4: Bjørnevatn

Tiltakspakke 5: Sikre funksjonelle trekk mellom villreinområder

Tiltakspakke 6: Overordnet Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei

Tiltakspakke 7: Kunnskapsbehov

Tiltakspakke 8: Overordnet nasjonalt

2: UTFORDRINGSBILDE Sørområdet Setesdal Ryfylke

Brokke-Suleskardveien

- Forsinket trekk over veien mot vinterbeiter i sør
- Biltrafikk og ferdsel ut fra veien

Øyuvsbu og området rundt Rosskreppfjorden

- Øst for Rosskreppfjorden:
tradisjonelt viktig sommer- og høstbeiteområde
- Øyuvsbu ligger i viktig trekkorridor
- Øyuvsbu generer ferdsel

Sør for Brokke-Suleskard veien

- Tradisjonelt viktige vinterbeiteområder
- Dalfører inn fra vest: viktige trekkområder vinter

Tiltakspakke 2. Sørrområdet Setesdal Ryfylke

Brokke-Suleskardveien

- Legge Brokke-Suleskardveien i tunnel
- Stenge Brokke-Suleskardveien 2 uker tidligere
- Fjerne veifendere
- Stenge parkeringsplasser langs veien
- Grave grøfter - hindre villparkering
- Låse private parkeringsplasser

Rosskreppfjorden

- Stenge Urdalsbu frem til jaktstart
- Ny teknisk løsning bom – Rosskrepp
- Stenge vei til sekundærdam

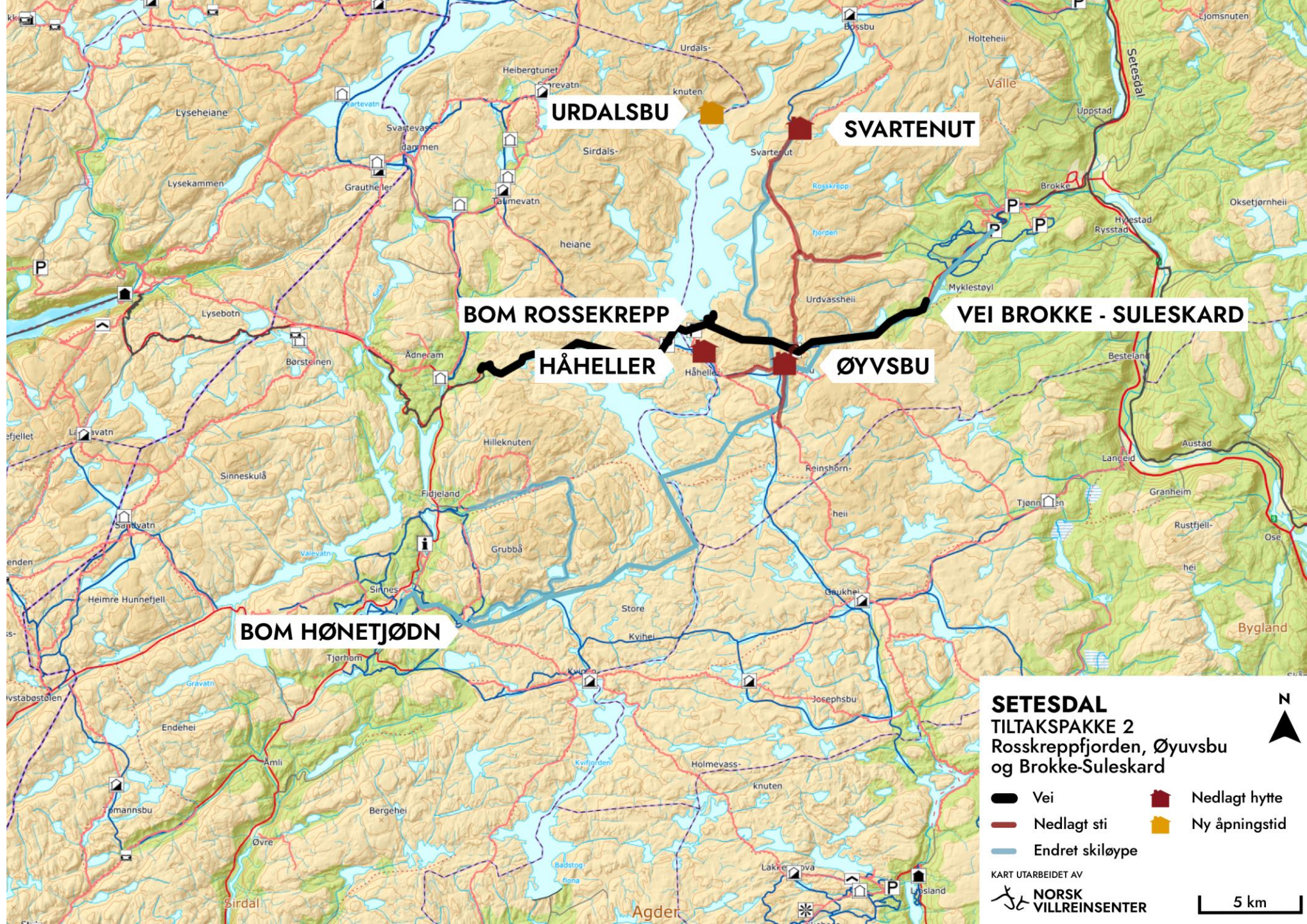
Øyuvsbu og tilhørende løype/hytte-nett

- Øyuvsbu legges ned, erstattes
- Håheller og Svartenut med løyper legges ned
- Parkeringsplass stengt for allmenn tilgang
- Ikke ferdig landet; PG anbefaler løypenett til vest om ikke enighet om en annen løsning landes i videre arbeid

Sør for Brokke-Suleskard veien

- Legge ned turrennet Sesilåmi – vinterbeite marginal ressurs
- Bom Hønetjødn: overgang brikke med logg
- Utsette maskinpreparering av skiløypa i Joggedalen og Joggedalen-Hønedalen til påske

SETESDAL
TILTAKSPAKKE 2
Rosskreppfjorden, Øyvuvsbu
og Brokke-Suleskard

● Vei
— Nedlagt sti
— Endret skiløype

■ Nedlagt hytte
■ Ny åpningstid

KART UTARBEIDET AV
NORSK VILLREINSENTER

5 km

N

4: UTFORDRINGSBILDE Bjørnevatn

- Smal trekkpassasje igjen over fylkesvei 450. Avgjørende sesongtrekk.
- Barriere og forstyrrelse: fylkesvei 450 + hyttefelt med sti- og løypenett
- Opphør av trekk kan være irreversibelt
- Hovedgrunn til klassifisering GUL (middels) – risiko for oppsplitting N-S

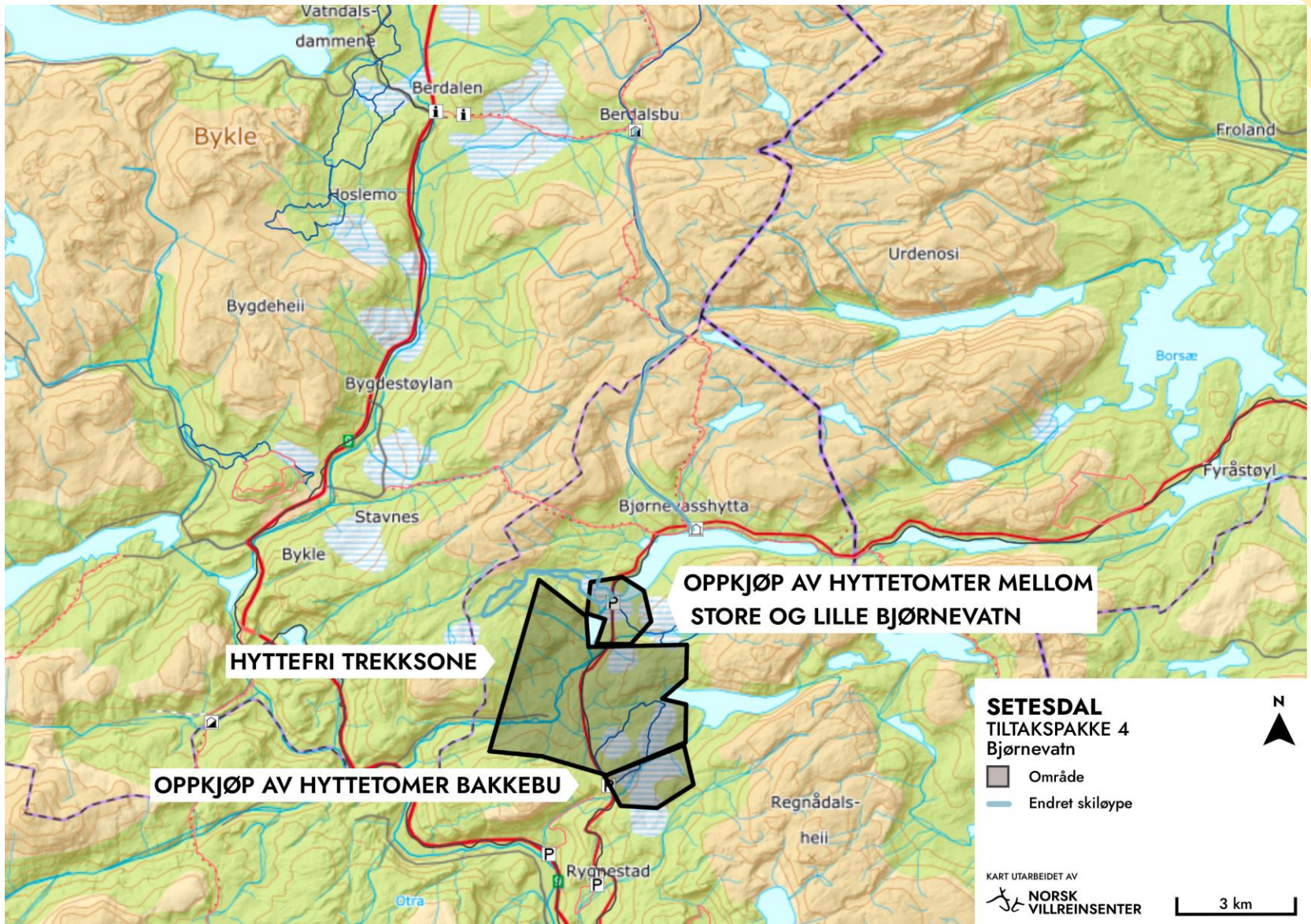
Foto: Sjur Johan Vatnedalen

Tiltakspakke 4. Bjørnevatn: lette trekket

- Oppkjøp av hyttetomter mellom Store og Lille Bjørnevatn
- Oppkjøp av ikke bebygde hyttetomter ved Bakkebu i Valle
- Frese opp skiløypa nordvest fra Lille Bjørnevatn innen 31. mars
- Avslutte kvisting av DNT – vinterløype Berdalsbu – Bjørnvasshytta
Prøveperiode
- Sikring av korridor vest for Lille Bjørnevatn:
Ikke hyttebygging og annen ny infrastruktur som er til hinder

HYTTEFRI TREKKSONE

OPPKJØP AV HYTTETOMTER MELLOM
STORE OG LILLE BJØRNEVATN

OPPKJØP AV HYTTETOMER BAKKEBU

SETESDAL
TILTAKSPAKKE 4
Bjørnevåt看

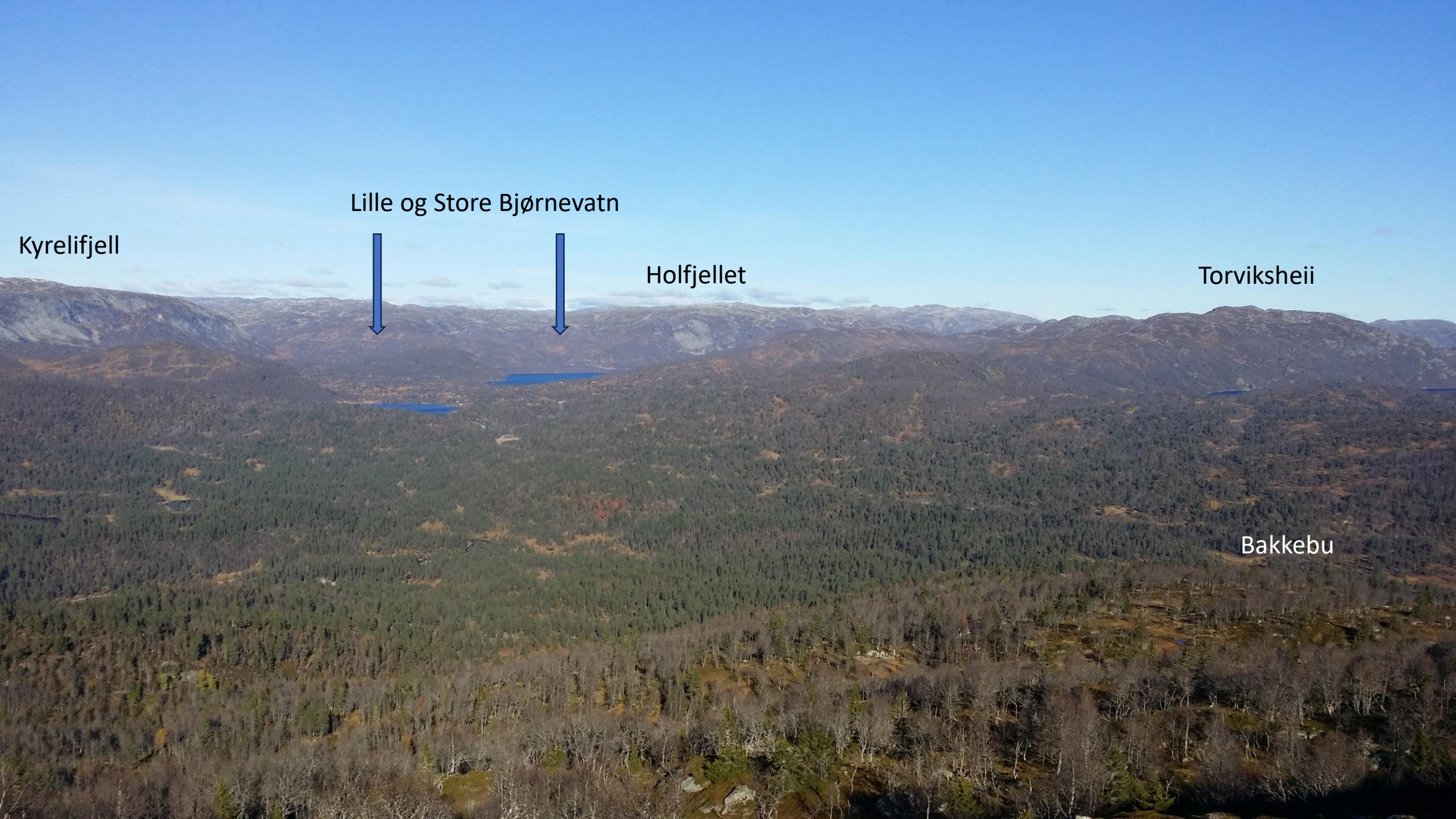
- Område
- Endret skiløype

KART UTARBEIDET AV
NORSK VILLREINSENTER

3 km

N

Lille og Store Bjørnevatn

Holfjellet

Torviksheii

Bakkebu

Kyrelifjell

Berhomsfjellet

Draumenuten

Høgsættet

Napuren

Kaldheimsheii

Torviksheii

Ugledalen

Lauvåsnuten

Faggruppe Arealforvaltning og lovregulering

Tiltak først og fremst rettet mot staten:

lovverk, fordeling av midler, føringer og oppdrag til kommuner og fylkeskommuner mv.

Behov for

- klarere og strengere nasjonale føringer for arealplanlegging
- planvask: revurdere og ta ut ikke-realiserede byggeområder
- mer hensyn til villrein i saker etter motorferdselloven, plan- og bygningsloven, energiloven, landbruksveiforskriften, verneforskrifter, friluftsløven
- endringer i motorferdselloven, plan- og bygningsloven og verneforskrifter
- rullere heieplanen
- belønningssystemer for å hensynta villrein + interkommunal planlegging
- økte ressurser til kommunal planlegging
- økt ulovlighetsoppfølging
- naturrestaurering
- revisjon av kraftkonsesjoner

PLANLAGT AREALBRUK AGDER

Samferdsel
Idrett

Råstoff

18928 dekar

41 897 dekar

130 157 dekar

TOTALT BEBYGD
372 093 dekar

TOTALT PLANLAGT
216 614 dekar

Tiltakspakke 6: Overordnet Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei

Motorferdsel

- Innstramming av dispensasjonspraksis motorferdsel-løyver
- Samordning av kjøring
- Forebyggende arbeid
- Regulere øvingsaktiviteter
- Øke kontrollvirksomhet
- Kritisk bruk ifm forvaltning og forskning

Friluftsferdsl

- Gjennomgå turforslag på ut.no
- Toppturer på sosiale medier
- Videre arbeid med hytte- og løypenett

Informasjon

- Bedre informasjon om turforslag og hytter på nett
- Digitale kurs
- Registrere observert villrein
- Styring av organisert ferdsel i villreinområdene

Landbruk

- Fysiske innretninger ifm beitebruk
- Ta i bruk nye saltsteinautomater
- Flere GPS-bjeller
- Ta i bruk ny teknologi

Bestandsforvaltning

- Metode-bestandstillinger
- Økt fokus på forstyrrelser ved jakt
- Spare tradisjonsbærere i randområdene
- Jegerinformasjon

CWD - skrantesjuka

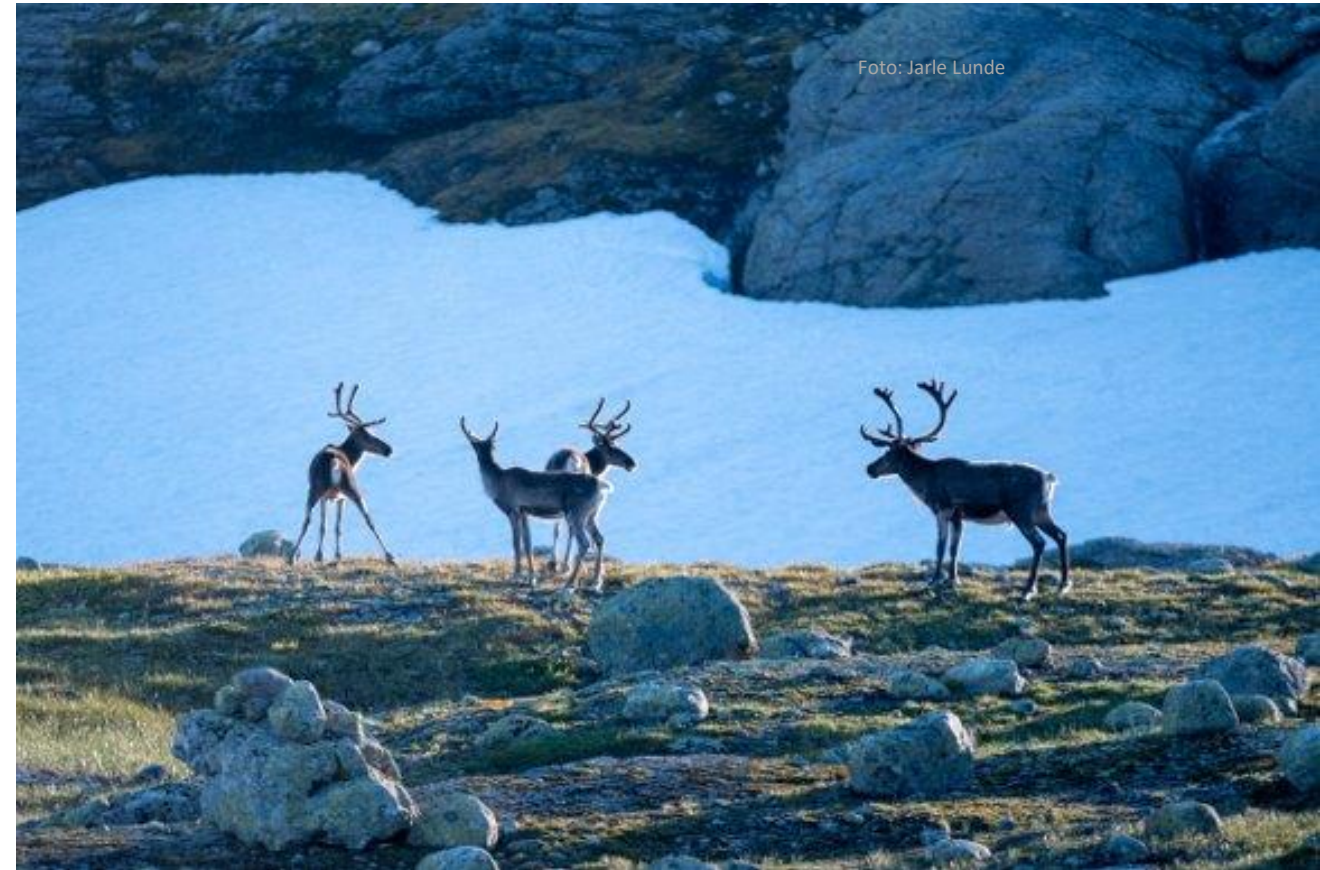
- Vurdere sperregjerde langs E134
- Obligatorisk CWD-prøvetaking

Tiltakspakke 7: Kunnskapsbehov

- Villrein og sau
- Saltsteinplasser:
  - Kartlegge hvor
  - Effekt på villrein – smitte?
- Jerv og villreinhelse
- Lite dyr sør på Austheia?
- Jaktfrie soner
- Ferdselsregistreringer- anleggsveier
- Klimaendringer
- SAMLA EFFEKT og SAMLA BELASTNING

Tiltakspakke 8: Overordnet nasjonalt

- Krav om **parasittkontroll** i KSL eller lovpålagt parasittkontroll før beiteslipp av husdyr i villreinområder.
- **Pliktig organisering av rettighetshavere** gjennom forskrift.
- **Villreinområdet tildeles et fast årlig tilskudd** for å sikre at kjerneoppgavene kan gjennomføres
- Vurdere å innføre et hjemmelsgrunnlag (hjorteviltforskriften) som gjør det **mulig med større grad av lokal bestandsforvaltning** på villreinnemnds nivå.
- **Frede GPS-merkede dyr fra jakt**
- **Elektroniske kontrollkort for datainnsamling v/jakt**, med pliktig registrering av utvalgte data
- Intensivert informasjonsarbeid til jegerne – mål å øke innlevering av data og prøver

Takk for oppmerksomheten!

Miljøvernvedlingen

Statsforvalteren i Agder

Facebook Statsforvalteren i Agder
Nettside statsforvalteren.no/agder

Nasefjell

Dammenuten

Ugledalen

